

Kommunal Författningssamling

Civilt försvar

Dokumenttyp	Riktlinje
Dokumentnamn	Civilt försvar
Nämnd	Kommunstyrelsen
Förvaltning	Kommunkansli
Antagen	Kommunstyrelsen 2019-03-13
Paragraf	Ks § 61/2019
Ansvar	Säkerhetschef

Civilt försvar

Styrdokument för Kävlinge kommuns arbete med totalförsvaret

Antagen av kommunstyrelsen 2019-03-13, § 61

Inledning

Enligt regeringens försvarspolitiska inriktning för åren 2016-2020 ska planeringen för totalförsvaret (samlingsnamn för civilt försvar och militärt försvar) återupptas. Planeringsarbetet ska utgå ifrån att förmågan att hantera kriser i samhället i fredstid också ger en grundläggande förmåga att hantera krigssituationer. Bakgrunden till totalförsvarsupprustningen är en märkbart försämrad säkerhetssituation i omvärlden, som Sveriges regering nu vill rusta för att kunna bemöta. Försvarsmakten har fått i uppdrag att hantera den militära upprustningen (militärt försvar), och övriga samhällsaktörer (exempelvis kommuner, landsting, länsstyrelse, polisen, civilförbund och sektorsansvariga myndigheter) har fått i uppdrag att hantera den civila upprustningen (civilt försvar).

Regeringens försvarspolitiska inriktning har bland annat resulterat i att berörd lagstiftning nu ses över och anpassas efter beslutade ambitioner. Inriktningen har också förtydligats i en överenskommelse gällande kommunernas roll och ansvar avseende det civila försvaret (se SKL 18/01807, MSB 2018-05681), och sammanlagt har 10,2 miljarder kronor avsatts för upprustningsarbetet fram till år 2020. Ersättningen fördelas enligt en årlig schablon, och ställer krav på berörda aktörer att leverera enligt regeringens ambition och SKL/MSB:s överenskommelse.

Regeringen har fastslagit att arbetet med totalförsvarsupprustningen ska påbörjas under åren 2016-2020, för att sedan färdigställas under år 2022. Exakt hur arbetet mellan år 2020 och år 2022 ska se ut eller finansieras är dock inte beslutat än. Från och med år 2023 är i alla fall målsättningen att kommunernas arbete med civilt försvar ska integreras med övrigt krisberedskapsarbete (enligt LEH, *lag (2015:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*), vilket förutsätter att upprustningen är färdigställd.

Detta styrdokument visar hur Kävlinge kommun kommer hantera och implementera kravet om en totalförsvarsupprustning (upprustning avseende civilt försvar). Dokumentet tydliggör hur Kävlinge kommuns civila beredskapsarbete är tänkt att vara utformat, organiserat och sedan arbetas in i kommunens ordinarie krisberedskapsarbete. Dokumentet tydliggör också hur kommunen ska säkerställa att de relevanta lagar, förordningar och överenskommelser som finns efterlevs, så att kommunen inte blir återbetalningsskyldig.

Syfte och mål

Syftet med detta dokument är att tydliggöra hur Kävlinge kommun ska hantera och implementera kravet om en totalförsvarsupprustning (civilt försvar). Syftet är också att fastställa hur arbetet med totalförsvarsupprustningen (civilt försvar) ska fördelas i kommunen.

Målet med Kävlinge kommuns totalförsvarsupprustningsarbete (civila försvar) är att ha en grundläggande beredskap klar år 2020, vilken ska färdigställas år 2022 och sedan arbetas samman med övrigt LEH-arbete under år 2023.

Målet är också att uppfylla de lagar, förordningar och nationella överenskommelser som formar kommunernas arbete med totalförsvarsupprustningen (civilt försvar).

Utgångspunkter

Försvarspolitisk inriktning 2016-2020 (2014/15:109)

Regeringens försvarspolitiska inriktning – som är undertecknad av samtliga partier i riksdagen – utgör grundbulten för kommunernas arbete med civilt försvar. Inriktningen klargör att det civila försvaret ska värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld. Regeringens mål för år 2020 är att kommunerna ska ha återupptagit planeringen för höjd beredskap, ha utvecklat en sammanhängande planering inom totalförsvaret, samt stärkt förmågan inom samhällsviktig verksamhet.

Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap med tillhörande förordningar

Det är främst *Förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap* samt *Förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap* som utgör de juridiska ramarna för kommunens arbete med civilt försvar. Dessa fastslår bland annat att "planering för höjd beredskap ska göras, och [kommunens] krigsorganisation ska framgå däri", samt att kommunen vid höjd beredskap ska ha beredskap *både* för att upprätthålla sin egen samhällsviktiga verksamhet *och* för att bistå staten avseende flera lagstadgade områden. Förordningarna ställer även krav på en fungerande kriskommunikation, liksom att kommunen ska arbeta förebyggande i beredskapsfrågor.

Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar (SKL 18/01807, MSB 2018-0568)

Den 19 juni 2018 enades Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och landsting (SKL) om en kommunöverenskommelse för arbetet med upprustningen av det civila försvaret. Överenskommelsen avser perioden 2018-2020, och ligger till grund för hur den statliga ersättningen ska fördelas och kontrolleras. Kommunöverenskommelsen ställer flera krav på kommunernas åtaganden inom ramen för det civila försvaret, och syftar till att konkretisera kommunernas arbete utifrån den försvarspolitiska inriktningen samt relevanta lagar och förordningar.

Kävlinge kommuns arbete med civilt försvar ska primärt utgå ifrån de mål överenskommelsen om civilt försvar fastställer, då dessa avgör hur den statliga ersättningen ska användas och följas upp. Överenskommelsen innehåller ca 31 faktiska mål för perioden fram tills sista december 2020, vilka också är de mål Kävlings kommun strävar efter att uppfylla för att på så sätt säkerställa att kommunen använt den statliga ersättningen på mest effektiva sätt.

Kävlinge kommun ska delta i Totalförsvaret Skånes arbete

Överenskommelsen om kommunernas arbete med civilt försvar ställer höga krav på kommunernas delaktighet i lokal och regional samverkan, och för att underlätta arbetet med dessa krav har Länsstyrelsen Skåne startat nätverket Totalförsvaret Skåne. Nätverket syftar till att främja samverkan mellan Skånes 33 kommuner, men också att underlätta dialog och samverkan med Försvarsmakten, samt större näringslivsaktörer. Totalförsvaret Skånes arbete regleras i dokumentet "Regional grundsyn för gemensam Totalförsvartsplanering i Skåne län", och Kävlings kommun kommer att delta i de punkter där kommunen avgör att Totalförsvaret Skånes arbete underlättar arbetet med målen i *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar*.

Kävlinge kommun ska samverka med 5Yes i den utsträckning det är möjligt

Kävlinge kommun har sedan flera år ett samarbete med Burlövs kommun, Lomma kommun, Staffanstorps kommun och Svedala kommun inom ramen för det så kallade 5Yes. Detta samarbete spelar redan en viktig roll i kommunernas krisberedskapsarbete, varför steget inte är långt till att försöka samarbeta så mycket som möjligt inom ramen för civilt försvar. Samverkan bör främst

fokusera på gemensamma mallar för de styrdokument som det finns ett krav på att ta fram, liksom gemensamma övningar/utbildningar.

Kävlinge kommuns arbete ska stå i proportion till den ambitionsnivå som regeringen satt

De nationella mål som satts genom regeringens försvarspolitiska inriktning är redan mycket höga och mycket krävande, och sett till Kävlings kommunens nuvarande organisation och arbetsbelastning kommer arbetet med det civila försvaret enbart att följa den ambitionsnivå som regeringen har satt (och som konkretiseras i SKL/MSBs *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar*), liksom den ersättning som utgår för detta arbete.

Ansvar och organisation

Kävlinge kommun ska ha en central samordningsfunktion för arbetet med civilt försvar, vilken ska agera stöttande och ge anvisningar för det praktiska arbetet med civilt försvar i kommunen. Den centrala samordningsfunktionen är säkerhetsenheten.

Varje sektor har dock det yttersta ansvaret för att se till så att dess verksamhet har den organisation som krävs för att uppfylla de nationella kraven om ett fungerande totalförsvar (civilt försvar). Detta innebär att varje sektor ansvarar för att praktiskt åtgärda de brister som framkommer i arbetet med att rusta upp. Den centrala samordningsfunktionen kommer att övergripande stötta sektorerna i detta arbete, både vad gäller inriktning, ersättning och kunskap.

Den centrala samordningsfunktionen ansvarar också för att ta fram centrala styr- och stöddokument, samt för att planera arbetet med civilt försvar i enlighet med de nationella bestämmelser som finns och framkommer under arbetets gång.

Statlig ersättning

Mellan 2017-2020 kommer Kävlige kommun att ta emot en särskild, årlig ersättning för arbetet med civilt försvar. Denna ersättning ska tilldelas kommunens centrala samordningsfunktion, vilken sedan fördelar ersättningen utifrån de förbättringsbehov som finns i kommunens olika sektorer.

Den centrala samordningsfunktionen ansvarar också för att göra en övergripande, årlig budgetplanering, liksom för att följa upp så att ersättningen används korrekt enligt de anvisningar som finns. Den centrala samordningsfunktionen ansvarar också för att följa upp den årliga budgetplaneringen, samt att redovisa denna då tillsynsmyndigheten (MSB) kräver detta.

Kävlinge kommuns arbete 2018-2020

Arbetet med civilt försvar ska under denna period påbörjas och delvis färdigställas i enlighet med regeringens målsättning och ambitioner. Det är främst sex arbetsområden som är i fokus under perioden 2018-2020:

- 1. Kompetenshöjning gällande totalförsvar:** Nyckelpersoner i kommunens organisation ska under perioden genom utbildning ges kunskaper om höjd beredskap och totalförsvar så att de självständigt kan hantera de krav som ställs inom ramen för detta
- 2. Säkerhetsskydd:** Det ska finnas rutiner och material för att hantera hemligt material (innefattar informationssäkerhet), samt för att höja säkerhetsnivån för alla säkerhetsklassade objekt (innefattar säkerhetsklassning av personer)
- 3. Krigsorganisation och krigsplacering:** Kommunen ska påbörja en planering för sina uppgifter inom totalförsvaret (en så kallad *beredskapsplanering* eller *krigsorganisationsplanering*), inklusive inventering av skyddsrum och framtagande av evakueringsplaner, samt krigsplacering av relevant personal
- 4. Ledningsansvar/Ledningsförmåga:** Kommunen ska utbilda och öva relevanta aktörer inom kommunen att kunna ta ett ledningsansvar vid höjd beredskap
- 5. Geografiskt områdesansvar:** Den samhällsviktiga verksamhet som bedrivs i kommunen (även icke-kommunal) ska samordnas av kommunen – organisation och rutiner ska finnas för detta (innefattar lokal och regional samverkan, samt information till allmänheten)
- 6. Rapportering:** Kommunen ska medverka i införandet av ett nytt rapporteringssystem

Kävlinge kommuns arbete 2021-2022

Arbetet med civilt försvar ska under denna period färdigställas i enlighet med regeringens krav. Fokus ska ligga på att fortsätta det arbete som påbörjades under åren 2018-2020, och att eventuellt ta fram en ny planering i enlighet med regeringens målsättning och ambitioner för perioden 2021-2022. Områden som kommunen arbetar med är samma som för åren 2018-2020, om inte andra krav ställs från nationellt håll.

Kävlinge kommuns arbete 2023-framåt

Arbetet med civilt försvar ska från och med år 2023 implementeras i kommunens ordinarie krisberedskapsarbete, som redan bedrivs i enlighet med LEH (*lag (2015:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*). Arbetet med civilt försvar ska från och med år 2023 främst syfta till att upprätthålla och underhålla det arbete som gjorts mellan åren 2018-2022, om inte andra krav ställs från nationellt håll.

Uppföljning

Kävlinge kommuns centrala samordningsfunktion för arbetet med civilt försvar ansvarar för att en gång om året eller vid behov följa upp detta dokument, samt det arbete som i övrigt bedrivs i enlighet med totalförsvarsupprustningen. Den centrala samordningsfunktionen ansvarar också för att följa upp de övriga planeringsdokument som tas fram i enlighet med civilt försvar. Även dessa ska följas upp en gång om året, eller vid behov.